

ЗАТВЕРДЖУЮ

Президент

ЗВО «МНТУ»

Владислав БУГАЙ

31 серпня 2023 р.

Ухвалено рішенням Вченої ради

ЗВО «МНТУ»

від «31» 08 2023р. протокол № 01/2324

Голова Вченої ради

Вероніка ХУДОЛЕЙ

«31» серпня 2023 р.

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ЕЛЕКТРОННИЙ НАВЧАЛЬНИЙ КУРС

(введено в дію з 31.08.2023 наказ № 18-09 від 31.08.2023)

Київ 2023 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ

1.1. Дане Положення розроблено на основі:

- Закону України «Про освіту»;
- Закону України «Про фахову передвищу освіту»;
- Закону України «Про вищу освіту»;
- Наказу МОН України від 25.04.2013р. за № 466 «Про затвердження Положення

про дистанційне навчання».

1.2. Це Положення визначає місце електронного навчального курсу (далі – ЕНК) в освітньому процесі Закладу вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая» (далі – ЗВО «МНТУ», Університет) та Фахового коледжу Закладу вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая» (далі – Фаховий коледж ЗВО «МНТУ», Коледж), вимоги до ЕНК, процедуру моніторингу, оцінки якості та сертифікації ЕНК.

1.3. Положення розроблено з метою:

- ✓ підвищення якості підготовки фахівців з вищою та фаховою передвищою освітою;
- ✓ створення повноцінної освітньої екосистеми ЗВО «МНТУ», яка б забезпечувала стійкість та високу ефективність організації освітнього процесу в умовах активних суспільних трансформацій;
- ✓ забезпечення рівного та повноцінного доступу здобувачів освіти до якісного освітнього контенту незалежно від форми здобуття освіти, можливих просторових та часових обмежень;
- ✓ стимулювання науково-педагогічних та педагогічних працівників до постійного удосконалення своєї педагогічної майстерності, а також освітнього контенту з навчальних компонентів освітніх програм, що реалізуються в ЗВО «МНТУ».

1.4. У цьому Положенні терміни і поняття вживаються у таких значеннях:

- ✓ електронне навчання (e-learning) – це система організації освітнього процесу, яка передбачає реалізацію педагогічних технологій трансферу знань з використанням інформаційно-комунікаційних систем та мереж;
- ✓ система управління процесами електронного навчання – програмне забезпечення, призначене для організації освітнього процесу та контролю за навчанням з використанням інформаційно-комунікаційних систем та мереж;
- ✓ веб-середовище електронного навчання – системно організована сукупність освітнього веб-контенту, програмного забезпечення управління веб-контентом, засобів взаємодії суб'єктів електронного навчання та управління процесами електронного навчання;
- ✓ освітній веб-контент – систематизоване зібрання інформації та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння передбачених освітньою програмою (освітніми програмами) компонентів, яке доступне через Інтернет за допомогою веб-браузера;
- ✓ система управління веб-контентом – програмне забезпечення для створення, збереження, накопичення та трансферу веб-контенту, а також для забезпечення авторизованого доступу суб'єктів електронного навчання до цього веб-контенту;
- ✓ синхронний режим – взаємодія між суб'єктами освітнього процесу, під час якої учасники взаємодіють між собою у режимі реального часу у встановлені розкладом проміжки часу, з використанням відповідних служб Інтернет (чат, аудіо-, відеоконференції, тощо);
- ✓ асинхронний режим – взаємодія між суб'єктами освітнього процесу, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, з використанням відповідних служб Інтернет;
- ✓ суб'єкти електронного навчання – здобувачі освіти та особи, які забезпечують освітній процес з використанням інформаційно-

- комунікаційних систем та мереж (педагогічні та науково-педагогічні працівники, методисти, адміністратори тощо);
- ✓ технології електронного навчання – комплекс психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій, що надають можливість реалізувати освітній процес у ЗВО «МНТУ» та Фаховому коледжі ЗВО «МНТУ» з використанням інформаційно-комунікаційних систем та мереж;
  - ✓ електронний навчальний курс (ЕНК) – систематизоване зібрання освітнього веб-контенту, необхідного для засвоєння передбачених освітньою програмою (освітніми програмами) компонентів, яке розміщене у веб-середовищі електронного навчання ЗВО «МНТУ» та Фахового коледжу ЗВО «МНТУ» і доступне суб'єктам електронного навчання через Інтернет за допомогою веб-браузера;
  - ✓ сертифікація ЕНК – це процедура визнання відповідності ЕНК встановленим вимогам.

1.5. ЕНК використовується в освітньому процесі як у синхронному так і у асинхронному режимі.

2. СЕРЕДОВИЩЕ ЕЛЕКТРОННОГО НАВЧАННЯ

2.1. Середовище електронного навчання базується на платформі Google Workspace for Education, яка містить такі інструменти для навчання та викладання - Google Class, Google Meet, Google Docs, Google Forms, Google Sheets, Google Chat, а також інструменти безпеки та адміністрування.

2.2. Середовище електронного навчання адмініструється фахівцями відділу комп'ютерних технологій та відділу навчально-організаційної роботи.

3. РОЗРОБНИКИ ТА ВИКЛАДАЧІ ЕЛЕКТРОННОГО НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

3.1. До розробки ЕНК можуть залучатися як окремі педагогічні / науково-педагогічні працівники, а також створюватись авторські колективи науково-педагогічних / педагогічних працівників, які мають відповідну кваліфікацію.

3.2. ЕНК використовується в освітньому процесі при викладанні відповідної навчальної дисципліни як розробниками так і, за згодою адміністрації ЗВО «МНТУ», іншими педагогічними / науково-педагогічними працівниками.

4. ВИМОГИ ДО ЕЛЕКТРОННОГО НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ ТА ЙОГО СТРУКТУРА

4.1. Відповідно до Законів України «Про фахову передвищу освіту», «Про вищу освіту» педагогічні та науково-педагогічні працівники не обмежуються у виборі форм, методів і засобів навчання, тому розробники формують ЕНК на власний розсуд дотримуючись таких вимог:

- ✓ відповідність освітнім програмам, програмам навчальних дисциплін, практик та рекомендаціям щодо виконання курсових і кваліфікаційних робіт (проектів);
- ✓ відповідність освітнього контенту регламентним навчально-методичним та організаційно-методичним документам;
- ✓ актуальність, чітка структурованість та зрозумілість для здобувачів освіти освітнього веб-контенту;
- ✓ наявність інструментів оцінювання програмних результатів навчання;
- ✓ чіткий графік виконання здобувачами освіти передбачених навчальних завдань;
- ✓ обсяг та якість навчально-методичних матеріалів дозволяють формувати передбачені програмою навчальної дисципліни компетентності;
- ✓ чітко визначена система інтерактивної взаємодії учасників освітнього процесу.

4.2. Обов'язковими структурними елементами ЕНК є

для навчальної дисципліни:

- 1) силабус навчальної дисципліни;
- 2) навчальний контент за кожною передбаченою силабусом темою (рекомендовані ресурси: конспект лекцій, опорний конспект лекцій, презентації лекцій, відеолекція, практикум, посилання на відкриті освітні ресурси в мережі Інтернет, питання для обговорення, завдання різних типів для самостійного / індивідуального виконання та методичні вказівки до їх виконання, тестові завдання тощо із встановленими строками виконання завдань);
- 3) тести для модульного контролю знань відповідно до Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої та фахової передвищої освіти у Закладі вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая» із встановленими термінами їх виконання;
- 4) критерії оцінювання завдань з навчальної дисципліни;
- 5) список рекомендованих інформаційних джерел;

для курсових робіт

- 1) орієнтовна тематика курсових робіт;
- 2) графік підготовки та захисту курсових робіт;
- 3) методичні рекомендації до розробки, оформлення та захисту курсових робіт з критеріями оцінювання.

для практик

- 1) робоча програма практики;
- 2) вимоги до ведення щоденника практики та оформлення звіту з практики;
- 3) критерії оцінювання проходження практики;

для атестації (у залежності від затверджених освітньою програмою форм атестації):

- 1) програма кваліфікаційного екзамену з критеріями оцінювання програмних результатів навчання;

2) методичні рекомендації до розробки, оформлення та захисту кваліфікаційних робіт з критеріями оцінювання програмних результатів навчання.

5. МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ЕЛЕКТРОННИХ НАВЧАЛЬНИХ КУРСІВ

5.1. Моніторинг якості ЕНК здійснює відділ якості освіти двічі на рік у кожному семестрі. При цьому обов'язковій перевірці підлягають ЕНК дисциплін, що викладаються вперше. Для інших дисциплін моніторинг проводиться вибірково.

5.2. Результати моніторингу ЕНК обговорюються на засіданнях кафедр, циклових комісій, на педагогічній раді Фахового коледжу ЗВО «МНТУ» та Вченій раді ЗВО «МНТУ», де ухвалюються рішення щодо підвищення якості ЕНК та ефективності їх використання в освітньому процесі.

5.3. Моніторинг якості ЕНК відбувається за шістьма критеріями з використанням шкали, що передбачає три можливих рівнів відповідності А, В, Е. Опис рівнів відповідності подано у таблиці 1

Таблиця 1

Шкала оцінювання ЕНК

Рівень відповідності	Відповідність наповнення критерію оцінювання	Недоліки
А	Повна відповідність, зразковий ЕНК	Відсутні
В	Задовільне наповнення	Може містити недоліки за певними критеріями, однак не впливає на загальне позитивне враження від ЕНК
Е	Потребує доопрацювання	Має ряд суттєвих недоліків, що мають бути виправлені та приведені у відповідність

		згідно рекомендацій відділу якості освіти. Може містити критичні недоліки.
--	--	--

5.4. Опис критеріїв оцінювання ЕНК.

Критерій 1 – наявність та якість силябусу навчальної дисципліни.

У межах **Критерію 1** необхідно з'ясувати, чи наявний силябус навчальної дисципліни в ЕНК. Зміст силябусу має відповідати програмі навчальної дисципліни та внутрішнім нормативним актам Університету / Коледжу.

Критерій 2 – наявність, повнота, актуальність та відповідність програмі навчальної дисципліни матеріалів до лекційних занять.

Здобувачі освіти повинні мати доступ до лекційного матеріалу упродовж 2-3 днів з моменту проведення онлайн лекції за відповідною темою. Наявність презентацій, авторських лекцій та додаткових матеріалів з дисципліни заохочується і є прикладом кращих практик, що враховується при оцінці ЕНК відділом якості освіти.

Критерій 3 – наявність, повнота та відповідність програмі навчальної дисципліни матеріалів / завдань до практичних, семінарських та лабораторних занять, а також до самостійної роботи здобувачів освіти.

Важливим є наявність чітких та зрозумілих інструкцій до виконання навчальних завдань, а також наявність та зрозумілість критеріїв оцінювання таких завдань. Викладач має забезпечити наявність зворотного зв'язку із здобувачами та надання роз'яснень з організаційних питань та консультацій за змістом навчальної дисципліни.

Критерій 4 – оформлення освітнього контенту.

Критерій 4 передбачає загальну оцінку оформлення освітнього контенту.

Підкритерій 4.1 –структурованість освітнього контенту.

При оцінці даного підкритерію береться до уваги: можливість інтуїтивного розуміння (орієнтації) у ЕНК та послідовність викладеного матеріалу. Приклад оформлення подано у додатку 1.

Підкритерій 4.2 – технічне оформлення лекційного матеріалу та матеріалів для практичних, семінарських, лабораторних занять. Матеріали для практичних, семінарських та лабораторних занять мають містити чіткі інструкції для здобувачів щодо виконання і оформлення відповідних робіт.

Критерій 5 – актуальність навчальних матеріалів.

Критерій 5 містить вимоги щодо актуальності інформації представленої в лекційному матеріалі та матеріалах для практичних, семінарських, лабораторних занять. Рекомендовані основні літературні джерела мають бути опубліковані протягом останніх п'яти років. Дозволяється до 20% більш ранніх видань (для консервативних дисциплін можливі обґрунтовані виключення). Освітній контент має відповідати чинному законодавству, програмі навчальної дисципліни, враховувати результати сучасних досліджень у відповідній галузі знань. Мова літературних джерел – українська, мови ЄС. Рекомендується актуалізувати освітній контент на початку кожного навчального року.

Критерій 6 – організація оцінювання навчальних досягнень.

Даний критерій містить вимоги щодо наявності зрозумілих критеріїв оцінювання, розподілу балів за завданнями, які мають виконати здобувачі освіти, встановлення термінів проведення контрольних заходів, наявності інструментів зворотного зв'язку, наявності оцінок за виконані завдання та відповідності часовому регламенту їх виставлення, наявності коментарів викладача до виконаних завдань та отриманих оцінок. У разі виникнення питання у здобувачів освіти, з приводу оцінювання завдань для самостійного виконання, викладач має надати відповідний коментар.

6. ПОРЯДОК СЕРТИФІКАЦІЇ ЕЛЕКТРОННОГО НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

6.1. Метою сертифікації ЕНК є визнання:

- відповідності ЕНК освітній програмі (програмам) та визначеним нормативними документами вимогам;
- високої якості освітнього контенту та процедур управління ним.

6.2. Сертифікація ЕНК є добровільною і здійснюється за ініціативи розробника (розробників).

6.3. Сертифікація ЕНК проводиться комісіями, які створюються окремо в Університеті та Коледжі. Персональний комісій затверджується наказом президента ЗВО «МНТУ» на кожний навчальний рік. До складу комісії з сертифікації входять:

в Університеті

- ✓ проректор з науково-методичної роботи (голова комісії);
- ✓ представник науково-методичного відділу;
- ✓ представник відділу якості освіти;
- ✓ представник студентської ради.

у Коледжі

- ✓ заступник директора Фахового коледжу з навчально-методичної роботи (голова комісії);
- ✓ представник науково-методичного відділу;
- ✓ представник відділу якості освіти;
- ✓ представник студентської ради.

До роботи комісії у якості експертів можуть залучатися науково-педагогічні та педагогічні працівники, здобувачі освіти, які навчаються за освітньою програмою, що містить відповідну освітню компоненту. У випадку, коли член комісії із сертифікації ЕНК є розробником ЕНК, що подається на сертифікацію,

то, задля уникнення конфлікту інтересів, він не залучається до експертизи і не бере участі у голосуванні.

6.4. Комісія проводить свої засідання за необхідності, але не частіше, ніж один раз на місяць.

6.5. При сертифікації ЕНК застосовуються критерії та шкала оцінювання, наведені у розділі 5 цього Положення, причому критерій 6 застосовується частково – не враховується наявність оцінок та коментарів викладача щодо оцінювання.

6.6. Для початку процедури сертифікації ЕНК розробник (розробники) подає (подають) заяву (додаток) на ім'я голови комісії із сертифікації ЕНК.

6.7. Процедура сертифікації ґрунтується на двох видах експертиз: структурно-функціональної та змістовної.

6.7.1. Структурно-функціональна експертиза (критерії 1-6) передбачає аналіз виконання вимог до ЕНК щодо структурованості, наявності обов'язкових складових, зрозумілості інструкцій та вказівок для здобувачів освіти. Структурно-функціональну експертизу проводить фахівець відділу якості освіти, із залученням здобувачів освіти. Після проведення експертизи, готується висновок для розгляду комісії з сертифікації;

6.7.2. Змістовна експертиза (критерії 1,2,3,5,6) передбачає аналіз змісту освітнього контенту щодо його науковості та відповідності освітній програмі та програмі навчальної дисципліни (робочій програмі практики, методичним рекомендаціям щодо підготовки курсової чи кваліфікаційної роботи). Оцінюється рівень актуальності, повнота, завершеність і логічна узгодженість контенту, методичних аспектів організації ЕНК. Змістовну експертизу проводить представник науково-методичного відділу. Також для проведення змістової експертизи комісія із сертифікації ЕНК залучає експерта, який є фахівцем у

відповідній галузі знань, та здобувачів освіти. Після проведення експертизи, готується висновок для розгляду комісії з сертифікації.

6.8. Для проведення експертизи ЕНК членам комісії та залученим до експертизи особам надається доступ до ЕНК у системі електронного навчання з відповідними правами за поданням голови комісії із сертифікації ЕНК.

6.9. Експертиза ЕНК проводиться протягом одного тижня до запланованого засідання комісії із сертифікації ЕНК.

6.10. Рішення про сертифікацію ЕНК приймаються комісією із сертифікації ЕНК шляхом відкритого голосування простою більшістю голосів на основі розгляду результатів кожної із наведених у п. 6.7 експертиз.

6.11. Результати роботи комісії оформлюються протоколом. У разі визнання ЕНК не сертифікованим, у протоколі вказуються усі виявлені недоліки.

6.12. Рішення комісії щодо сертифікації ЕНК вводяться в дію наказом президента ЗВО «МНТУ». Розробнику (розробникам) сертифікованим ЕНК видається відповідний сертифікат.

6.13. ЕНК визнається сертифікованим, якщо кожна з експертиз визнала його відповідність критеріям на рівні А.

6.14. У разі, якщо ЕНК не був визнаний сертифікованим, то розробник (розробники) має (мають) право доопрацювати ЕНК і подати його на сертифікацію повторно.

6.15. Термін дії сертифікату ЕНК становить 3 роки.

6.16. Для сертифікованих ЕНК описана у розділі 5 процедура моніторингу замінюється щорічним опитуванням здобувачів освіти щодо оцінки якості ЕНК. Якщо результати анкетування виявили суттєві недоліки ЕНК, то відділ якості освіти направляє комісії із сертифікації ЕНК подання про повторну експертизу ЕНК. Після такої експертизи, комісія може прийняти одне з двох рішень: рішення про припинення дії сертифікату ЕНК та необхідність внесення змін до нього; рішення про відхилення зауважень до ЕНК, як необґрунтованих.

6.17. Повторна сертифікація електронного курсу відбувається за заявою розробника (розробників) шляхом проведення змістовно-наукової та методичної експертиз без повторного проведення структурно-функціональна експертизи.

6.18. Сертифікація ЕНК з освітніх модулів курсова робота, практика, кваліфікаційна атестація не здійснюється.

Додаток

Голові комісії із сертифікації ЕНК ЗВО «МНТУ» /
Фахового коледжу ЗВО «МНТУ»

(ім'я та прізвище голови комісії)

(посада, ім'я та прізвище розробника (ів) ЕНК)

ЗАЯВА

Прошу розглянути електронний навчальний курс

« _____ »

(найменування ЕНК)

на предмет його сертифікації.

Навчальний курс викладається для здобувачів освіти _____ курсу _____
форми здобуття освіти за освітньою програмою

(найменування освітньої програми)

Дата

Підпис